

KVT

Vuorinen Sari

26.03.2008

Eduskunta

Suuri valiokunta

Viite

Asia

EU/ Ajankohtaista Slovenian ja Ranskan puheenjohtajuuskausilla 2008

U/E-tunnus:

EUTORI-numero:

Ohessa lähetetään perustuslain 97§:n mukaisesti selvitys sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan ajankohtaisista EU-asioista Slovenian ja Ranskan puheenjohtajuuskausilla 2008.

Kansainvälisten asiain johtaja

Liisa Ollila

LIITTEET muistio (STM2008-00095)

Asiasanat

Hoitaa

Tiedoksi

, suuri.valiokunta@eduskunta.fi

Viite

Asia

EU/Ajankohtaista Slovenian ja Ranskan puheenjohtajuuskausilla 2008***EU:n terveyspolitiikka***

Komissio on antanut vuoden 2007 lopulla tiedonannon **EU:n Terveysstrategiasta 2008–2013**. Asiakirjan tavoitteena on luoda yhteiset tavoitteet EU-tason terveyspolitiikalle. Strategian pohjana ovat terveysarvot, joita asiakirjan mukaan ovat universalismi, hoitoon pääsy, oikeudenmukaisuus ja solidaarisuus. Strategian painopisteet ovat terveyden ylläpito ikääntyvässä Euroopassa, terveysuhkien torjunta ja dynaamisten terveyspalvelujen ja terveysteknologian edistäminen. Slovenian kaudella strategian toimeenpanosta keskustellaan neuvostossa. Suomen ajama terveys kaikissa politiikoissa (HiAP) on strategiassa mukana. Strategian toimeenpanemiseksi tullaan todennäköisesti perustamaan jonkinlainen seurantaryhmä tai muu toimielin. Suomi on pitänyt hyvänä, että strategia tarjoaa mahdollisuuden komission hallinnoimien terveysalan työryhmien rationalisointiin.

EU:n toinen terveyden alan toimintaohjelma 2008–2013 on rahoitusinstrumentti (321 milj.€), jolla tuetaan jäsenmaiden ja yhteisötason terveyshankkeita. Ohjelman painopisteiksi on kirjattu terveysuhkilta suojautuminen, terveyserojen kaventaminen ja terveysinformaation ja -tiedon parantaminen. Ohjelma on yksi väline EU:n terveysstrategian toimeenpanolle. Ohjelman ensimmäinen hakukierros käynnistyi helmikuussa 2008. STM järjesti informaatiopäivän ohjelmasta 17.3.2008.

Terveyspalvelut: Yhteisöjen tuomioistuin on tehnyt useita päätöksiä koskien ulkomailta hankitun hoidon korvattavuutta potilaan kotimaan järjestelmästä. Lähtökohtaisesti jäsenvaltiot päättävät itse omista terveyspalvelujärjestelmistään, mutta niiden tulee ottaa huomioon myös yhteisöoikeus. EY-tuomioistuin on katsonut, että potilaalla on liikkumisvapauden perusteella oikeus tietyn edellytyksien saada terveyspalveluja toisessa jäsenmaassa kotimaansa järjestelmän kustannuksella. Komission odotetaan antavan **lainsäädäntöesityksen rajat ylittävistä terveydenhuollosta** (ns. terveyspalveludirektiivi), jolla mm. määriteltäisiin potilaiden oikeudet ja jäsenmaiden korvausvastuut käytettäessä toisen jäsenmaan terveyspalveluja. Suomi katsoo, että oikeudellista selvyyttä tarvitaan, mutta että EY-sääntelyn tulee mahdollistaa kansallinen terveyspalveluiden suunnittelu ja potilasturvallisuusnäkökohtien huomioon ottaminen rajat ylittävissä tilanteissa.

Tupakkapolitiikassa EU on aktiivinen WHO:n tupakkasopimuksen toimeenpanossa ja edelleen kehittämisessä. Neuvottelut laitonta kauppaa koskevasta lisäpöytäkirjasta on aloitettu, ja seuraavassa osapuolikokouksessa on tarkoitus hyväksyä useita toimeenpano-ohjeita, mm. tupakkamainonnasta. **Alkoholin** terveyshaittojen ehkäisyä pohditaan Slovenian järjestämässä konferenssissa.

Vuonna 2007 komissio julkaisi **ravitsemusta ja lihavuuden ehkäisyä** koskevan strategian, ja neuvosto hyväksyi sitä koskevat päätelmät. Strategian toteuttamiseksi perustettu korkean tason ryhmä tekee vuoden 2008 aikana muun muassa toimintasuunnitelman suolan saannin vähentämiseksi. Selkeitä **ravintoarvomerkintöjä** esitetään elintarvikkeisiin pakollisiksi osana uutta pakkausmerkintädirektiiviehdotusta, ehdotuksen käsittely alkanee Slovenian kaudella. Komissio selvittää parhaillaan mahdollisuuksia tukea kasvisten ja hedelmien jakelua kouluissa.

Komissio valmistelee **suositusta potilasturvallisuudesta** sekä **tiedonantoa terveydenhuollon ammattihenkilöistä**, jotka annetaan todennäköisesti Ranskan pj-kaudella syksyllä 2008.

Lääkepolitiikan alueella odotetaan komission esitystä **direktiiviksi potilasinformaatiosta**, jonka tarkoitus on lisätä mahdollisuuksia jakaa lääkeinformaatiota potilaille. Lisäksi odotetaan **lainsäädäntöesitystä lääketurvallisuuden vahvistamisesta** sekä **tiedonantoa lääkemarkkinoista**. Kaikki lääkealan esitykset annetaan Ranskan kaudella.

Slovenian puheenjohtajuuskaudella keskeinen tema on ollut Syövän ehkäisy ja hoito. Aiheesta laaditaan neuvoston päätelmät.

Sosiaali-, työsuojelu ja tasa-arvoasiat

Pääteemoina Slovenialla on nuorten työllisyyteen ja sukupolvien väliseen solidaarisuuteen liittyvät keskusteluteemat. Tasa-arvoasioiden pääteema on sukupuolistereotyyppien poistaminen.

Slovenia selvittää, voiko se edistää **työaikadirektiivin muutosehdotuksen ja vuokratyödirektiiviehdotuksen** käsittelyä puheenjohtajakaudellaan Portugalin epäonnistuttua. Komissaari Spidla on ilmoittanut keskustelewansa tilanteesta komission kollegiossa sekä valmistelevansa raporttia jäsenvaltioiden implementointitilanteesta mahdollisten valvontaprosessien jatkamista silmällä pitäen. Suomi pitää edelleen tärkeänä työaikadirektiivin ratkaisemista lähinnä lääkärin saatavuuden turvaamiseksi.

Yleishyödylliset sosiaalipalvelut on ajankohtainen aihe, josta käydään poliittista keskustelua Slovenian puheenjohtajuuskaudella. Neuvoston aiemmissa keskusteluissa on painotettu kansallista toimivaltaa ja ominaispiirteitä. Yhteisön sisämarkkina- ja muu kilpailulainsäädäntö vaikuttavat taloudellisen ulottuvuuden sisältävien palveluiden järjestämiseen. Slovenia on painottanut, että tarvitaan koordinoitua eurooppalaista puitteistoa, joka huomioisi kansalliset perinteet. Komissio on luvannut aiheesta vuoden alkupuoliskolla raportin, joka tulee keskittymään yleishyödyllisten sosiaalipalveluiden laatuun. Suomelle aihe on merkityksellinen, sillä v. 2004 kaikista sosiaalipalveluista n. 18,5 % oli yleishyödyllisten yhteisöjen tuottamia, joskin yksityissektorin osuuden on ennustettu tulevien vuosien aikana lisääntyvän. Suomi on korostanut, että sosiaalisektorin erityisen luonteen vuoksi on tärkeää selkeyttää kansallisen päätösvallan ja yhteisöoikeuden välistä suhdetta. Suomi on todennut olevan toistaiseksi liian aikaista ottaa kantaa mahdolliseen sektorispesifiin lainsäädäntöaloitteeseen. Suomi pitää tärkeänä jatkaa aiheesta keskustelua EU-tasolla painottaen, että ao. palveluiden määrittelyn tulee tapahtua kansallisella tasolla. Suomi kannattaa nykyistä lainsäädäntöä selkeyttävien tulkintaohjeiden laatimista.

Slovenian tavoitteena on saavuttaa poliittinen **yhteisymmärrys köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisesta eurooppalaisesta teemavuodesta 2010**.

Slovenia on asettanut tavoitteeksi saavuttaa poliittinen **yhteisymmärrys direktiiviehdotusta suojattujen lisäeläkeoikeuksien saavuttamisen ja säilyttämisen minimivaatimuksista työntekijöiden liikkuvuuden edistämiseksi**. Direktiivin tarkoituksena on säännellä kertyneiden lisäeläke-etuuksien säilyttämisestä suojattuina oikeuksina työntekijän vaihtaessa työpaikkaa. Suurin avoinna oleva kysymys koskee suojattujen oikeuksien saavuttamiskriteereitä, joiden aikamääristä on voimakkaita näkemyseroja. Suomessa vapaaehtoisten lisäeläkejärjestelyjen merkittävyys on erittäin pieni. Pakollinen lakisääteinen eläketurva kattaa lähes koko eläketurvan. Kansallisesti lisäeläkkeiden siirrettävyys koskee eläkesäätiö- ja vakuutuslakisääläkeä sekä vakuutuslakisääläkeä ryhmävakuutusta koskevia säännöksiä. Suomelle viimeisin ehdotus on ollut hyväksyttävissä. Suomi painottaa ratkaisun saavuttamisen tärkeyttä.

Sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen 883/2004 täytäntöönpanoasetuksesta käsitellään jäsenmaiden poikkeusehdotuksia sekä säännöksiä liikaa maksettujen etuuksien ja maksujen takaisinperinnästä. Sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä on säädetty uusitus asetuksessa vuodelta 2004, mutta se ei voi tulla voimaan ilman nykyisen ehdotuksen hyväksymistä. Ehdotuksen käsittely on asiasisällöltään laaja ja sisältää myös eri maiden järjestelmien erilaisuudesta johtuen monia teknisesti ja käytännöllisesti vaikeita kysymyksiä, joilla voi olla poliittisesti merkittäviä seurausvaikutuksia. Suomelle ehdotus ei tuota vaikeuksia.

Työsuojelun alueelta komissio on vuoden 2008 lainsäädäntö- ja työohjelmassa ilmoittanut antavansa loppuvuonna 2008 ehdotuksen työntekijöiden suojelusta työssä, jossa käytetään neuloja (**ehdotus neulanpistoja ja muita teräviä esineitä koskevien työtapaturmien ehkäisemiseksi**). Lisäksi komissio antanee alkukesällä 2008 **ehdotuksen äitiysvapaasta annetun direktiivin 92/85/ETY ja vanhempainvapaasta koskevan direktiivin 96/34/EY uudistamiseksi**. Ehdotukset tullevat sisältämään ehdotuksen myös subjektiivisesta isyysvapaa-oikeudesta ja mahd. myös adoptiovapaasta. Ehdotuksen tavoitteena on parantaa työn ja perhe- ja yksityiselämän yhteensovittamista. Komission **direktiiviehdotus syrjinnän torjunnasta/kieltämisestä työelämän ulkopuolella**, perustuen perussopimuksen 13 artiklaan on odotettavissa keväällä 2008. Komission **ehdotus syöpävaarallisista ja perimämuutoksista annettujen säännösten muuttamiseksi** on odotettavissa loppuvuonna 2008

Ranskan puheenjohtajuuskauden lopullinen agenda työ-, sosiaali- ja terveyskysymyksissä riippuu paljon Slovenian puheenjohtajuuskauden tuloksista sekä komission aikataulusta. Ranskan kaudella terveyssektorilla keskustellaan mm. **tartuntatautien ja erityisesti influenssapandemian, ehkäisystä**. Terveyspuolella **Alzheimerin tauti** nousee keskeisesti esille. Se on myös yksi presidentti Sarkozyn prioriteeteista. Ranska pyrkii saamaan asiassa eurooppalaisen toimintasuunnitelman ja parantaa yhteistyötä ja tutkimusta Euroopan tasolla. **Sosiaalisen Euroopan edistäminen ja sosiaaliagendan uudistaminen** on Ranskalle tärkeää. **Työntekijöiden liikkuvuus ja laitton työnteko** tulevat esille Ranskan puheenjohtajuuskaudella. Mikäli sopua ei synny Slovenian kaudella, Ranska pyrkii **työaikadirektiivin ja vuokratyödirektiivin** hyväksymiseen. Ranska haluaisi aloittaa myös keskustelun **sosiaaliagendan uudistamisesta vuoden 2010 jälkeen**. Muita Ranskan puheenjohtajuuskaudella esille tulevia aiheita ovat mahdollisesti mm. **eläkeasiat, vanhempainvapaat ja äitiysvapaat, tasa-arvokysymykset sekä taistelu eriarvoisuutta vastaan**.

LIITTEET

Asiasanat

Hoitaa

Tiedoksi
